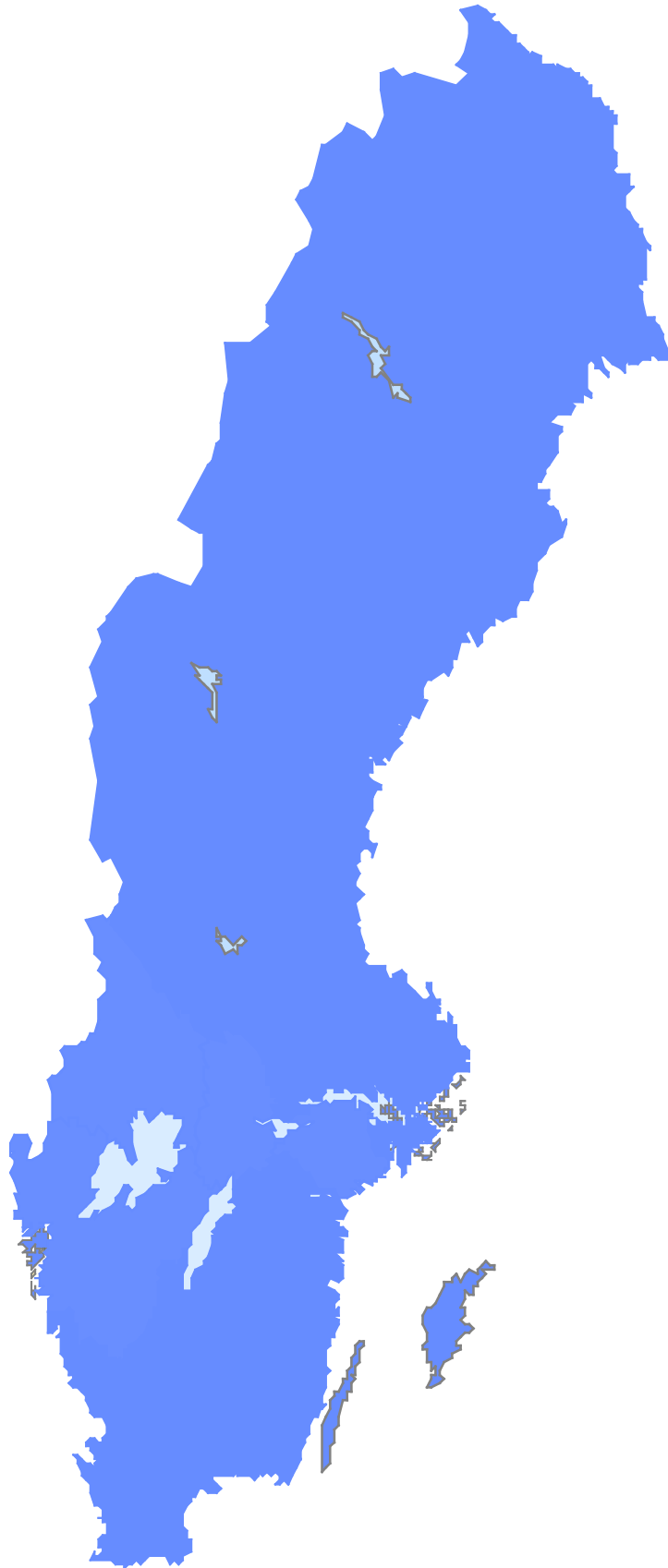

Kommunalekonomisk utjämning för landsting

Utjämningsåret 2014
Utfall

Statistiska centralbyrån   Statistics Sweden

SCB, Stockholm
08-506 940 00

SCB, Örebro
019-17 60 00

www.scb.se

Innehåll

1. Kommunalekonomisk utjämning för landsting, utjämningsåret 2014	4
2. Inkomstutjämning 2014	5
3. Kostnadsutjämning 2014, kronor per invånare	6
4. Införandebidrag åren 2014-2019 samt strukturbidrag	7
Bilaga 1. Kommunalekonomisk utjämning 2009 – 2014 för landsting	8
Bilaga 2. Inkomstutjämning, exempel	9
Bilaga 3. Länsvisa skattesatser	10
Bilaga 4. Införandebidrag, exempel.....	11
Bilaga 5. Kostnadsutjämning mellan landsting – beskrivning och räkne- exempel.....	12
Bilaga 6. Kommunalekonomisk utjämning, en beskrivning.....	21

Förfrågningar Statistiska centralbyrån

Nina Grönborg tfn 019-17 68 41

Ingela Johansson tfn 019-17 61 69

SCB, Offentlig ekonomi och mikrosimuleringar (NR/OEM)

Telefon 019-17 60 00 (vx)

E-post offentlig.ekonomi@scb.se

Webbplats www.scb.se/OE0115

Tabell 1
Utfall

December 2013

Tabell 1 Kommunalekonomisk utjämning för landsting, utjämningsåret 2014

Landsting	Folkmängd den 1 nov. 2013	Inkomst- utjämning; bidrag(+)/ avgift(-), kr/inv (Tabell 2)	Kostnads- utjämning; bidrag(+)/ avgift(-), kr/inv (Tabell 3)	Struktur- bidrag, kr/inv (Tabell 4)	Införande- bidrag, kr/inv (Tabell 4)	Reglerings- bidrag(+)/ reglerings- avgift(-) ¹ , kr/inv (Bilaga 1)	Utfall	
							Kr/inv	Kronor
Hela riket	9 633 589							25 897 178 998
Stockholms	2 159 252	-155	258	0	0	-251	-148	-318 705 944
Uppsala	345 139	2 822	-962	15	0	-251	1 624	560 643 736
Södermanlands	277 134	3 893	564	15	0	-251	4 221	1 169 893 423
Östergötlands	437 540	4 244	-166	15	0	-251	3 842	1 681 203 625
Jönköpings	340 751	4 047	-789	15	592	-251	3 614	1 231 610 359
Kronobergs	187 004	3 782	-904	245	0	-251	2 872	537 150 259
Kalmar	233 906	3 940	472	15	0	-251	4 176	976 884 981
Gotlands kommun	57 147	5 149	358	1 441	0	-251	6 697	382 736 309
Blekinge	152 789	4 135	218	516	0	-251	4 618	705 640 693
Skåne	1 272 434	4 122	-186	15	0	-251	3 700	4 708 514 568
Hallands	306 326	2 980	-835	15	292	-251	2 201	674 346 007
Västra Götalands	1 613 342	3 136	-343	15	63	-251	2 620	4 227 601 116
Värmlands	273 623	4 093	467	15	0	-251	4 324	1 183 255 257
Örebro	285 066	4 304	143	15	0	-251	4 211	1 200 526 906
Västmanlands	258 575	3 094	724	15	0	-251	3 582	926 319 038
Dalarnas	277 118	3 790	490	15	0	-251	4 044	1 120 775 994
Gävleborgs	277 737	4 097	694	15	0	-251	4 555	1 265 203 085
Västernorrlands	241 969	2 803	424	15	0	-251	2 991	723 826 028
Jämtlands	126 322	4 184	401	799	0	-251	5 133	648 461 334
Västerbottens	260 950	3 349	-511	257	1 370	-251	4 214	1 099 747 638
Norrbottens	249 465	2 502	1 215	667	643	-251	4 776	1 191 544 586

1) Regleringsposten redovisas avrundad. Faktiskt belopp är -250,60016137288 kronor per invånare

Tabell
Utfall

December 2013

Tabell 2 Inkomstutjämnning 2014

Landsting Kommun utanför landsting	Folkmängd den 1 nov. 2013	Skatteunderlag enligt 2013 års taxering, kronor	Uppräknat skatteunderlag			Skatteutjämnings- underlag, kronor (115%)	Underlag för inkomst- utjämnning; bidrag (+)/ avgift (-), kronor	Del av underlag som ligger mellan 115-125% av riksmedelvärdet	Del av underlag som ligger över 125% av riksmedelvärdet	Länsvisskatte- sats, % (Bilaga 2)			Inkomst- utjämnning; bidrag(+)/ avgift(-), kr/inv
			Kronor	Kr/inv	Andel av riks- medel- värdet i %					Bidrag (90%)	Avgift (85%)	Avgift (60%)	
		<i>Uppräkningsfaktor</i>											
		2013	1,039										
		2014	1,027										
Hela riket	9 633 589	1 775 405 548 200	1 894 451 816 424	196 651	100,0	2 178 623 147 006	284 171 330 582						
Stockholms	2 159 252	462 170 185 300	493 160 082 735	228 394	116,1	488 311 924 810	-4 848 157 925	-4 848 157 925	0	10,05	9,53	6,90	-155
Uppsala	345 139	63 963 631 900	68 252 585 310	197 754	100,6	78 052 718 912	9 800 133 602	0	0	9,94	9,42	6,79	2 822
Södermanlands	277 134	47 686 392 300	50 883 907 963	183 608	93,4	62 673 479 969	11 789 572 006	0	0	9,15	8,63	6,00	3 893
Östergötlands	437 540	75 585 342 300	80 653 566 257	184 334	93,7	98 949 080 321	18 295 514 064	0	0	10,15	9,63	7,00	4 244
Jönköpings	340 751	59 214 951 000	63 185 491 109	185 430	94,3	77 060 378 636	13 874 887 527	0	0	9,94	9,42	6,79	4 047
Kronobergs	187 004	32 202 344 200	34 361 607 986	183 748	93,4	42 290 702 145	7 929 094 159	0	0	8,92	8,40	5,77	3 782
Kalmar	233 906	39 668 308 500	42 328 187 590	180 962	92,0	52 897 526 127	10 569 338 537	0	0	8,72	8,20	5,57	3 940
Gotlands kommun	57 147	9 202 740 200	9 819 811 539	171 834	87,4	12 923 716 902	3 103 905 363	0	0	9,48	8,95	6,32	5 149
Blekinge	152 789	26 162 128 700	27 916 377 916	182 712	92,9	34 553 026 085	6 636 648 169	0	0	9,52	9,00	6,37	4 135
Skåne	1 272 434	217 274 051 500	231 842 928 475	182 204	92,7	287 759 231 314	55 916 302 839	0	0	9,38	8,86	6,23	4 122
Hallands	306 326	56 193 288 600	59 961 217 180	195 743	99,5	69 275 211 360	9 313 994 180	0	0	9,80	9,28	6,65	2 980
Västra Götalands	1 613 342	292 899 750 100	312 539 557 043	193 722	98,5	364 855 115 288	52 315 558 245	0	0	9,67	9,15	6,52	3 136
Värmlands	273 623	45 830 590 200	48 903 668 765	178 726	90,9	61 879 472 059	12 975 803 294	0	0	8,63	8,11	5,48	4 093
Örebro	285 066	48 974 945 500	52 258 862 521	183 322	93,2	64 467 291 061	12 208 428 540	0	0	10,05	9,53	6,90	4 304
Västmanlands	258 575	46 366 898 200	49 475 937 825	191 341	97,3	58 476 387 174	9 000 449 349	0	0	8,89	8,37	5,74	3 094
Dalarnas	277 118	47 903 502 700	51 115 576 267	184 454	93,8	62 669 861 591	11 554 285 324	0	0	9,09	8,57	5,94	3 790
Gävleborgs	277 737	47 947 574 600	51 162 603 320	184 212	93,7	62 809 847 605	11 647 244 285	0	0	9,77	9,25	6,62	4 097
Västernorrlands	241 969	43 376 448 900	46 284 969 928	191 285	97,3	54 720 962 692	8 435 992 764	0	0	8,04	7,52	4,89	2 803
Jämtlands	126 322	20 986 036 900	22 393 213 632	177 271	90,1	28 567 549 765	6 174 336 133	0	0	8,56	8,04	5,41	4 184
Västerbottens	260 950	45 702 534 800	48 767 026 866	186 883	95,0	59 013 490 218	10 246 463 352	0	0	8,53	8,01	5,38	3 349
Norrbottnens	249 465	46 093 901 800	49 184 636 197	197 160	100,3	56 416 172 972	7 231 536 775	0	0	8,63	8,11	5,48	2 502

Anm. Beträffande **uppräkningsfaktorer** och **länsvisa skattesatser**, se bilagorna 2 och 3.

Tabell 3
Utfall

December 2013

Tabell 3 Kostnadsutjämnings 2014, kronor per invånare

Landsting Kommun utanför landsting	Folkmängd den 31 dec 2012	Standardkostnad			Befolknings- förändringar	Löner	Kollektiv- trafik	Struktur- kostnad	Utjämnings- bidrag (+)/ utjämnings- avgift(-) kr/inv.
		Hälsa- och sjukvård	därav Hälsa- och sjukvård	glesbygds- tillägg					
<i>Vägt genomsnitt:</i>	9 555 893	19 887	19 887	0	23	0	1 033	20 944	Kr/inv.
Stockholms	2 127 006	18 888	19 037	-149	104	221	1 989	21 202	258
Uppsala	341 977	19 012	18 957	55	0	31	939	19 982	-962
Södermanlands	274 723	20 905	20 875	30	0	-79	682	21 508	564
Östergötlands	433 784	20 173	20 212	-39	0	-79	684	20 778	-166
Jönköpings	339 116	19 712	19 662	50	0	-79	522	20 155	-789
Kronobergs	185 887	19 605	19 579	26	0	-79	514	20 040	-904
Kalmar	233 548	20 973	20 894	79	0	-79	522	21 416	472
Gotlands kommun	57 241	21 063	20 422	641	0	-79	318	21 302	358
Blekinge	152 315	20 780	20 759	21	0	-79	461	21 162	218
Skåne	1 263 088	19 884	19 977	-93	0	-79	953	20 758	-186
Hallands	304 116	19 443	19 498	-55	0	-79	745	20 109	-835
Västra Götalands	1 600 447	19 724	19 794	-70	0	-79	956	20 601	-343
Värmlands	273 080	20 836	20 729	107	0	-79	654	21 411	467
Örebro	283 113	20 450	20 504	-54	0	-79	716	21 087	143
Västmanlands	256 224	20 804	20 857	-53	0	131	733	21 668	724
Dalarnas	276 555	20 823	20 593	230	0	-79	690	21 434	490
Gävleborgs	276 637	21 117	21 063	54	0	-48	569	21 638	694
Västernorrlands	241 981	20 994	20 910	84	0	-18	392	21 368	424
Jämtlands	126 201	20 712	20 311	401	0	-79	712	21 345	401
Västerbottens	260 217	20 014	19 631	383	0	-79	498	20 433	-511
Norrbottnens	248 637	21 578	20 679	899	0	-79	660	22 159	1 215

Tabell 4 Införandebidrag åren 2014-2019 samt strukturbidrag

Landsting Kommun utanför landsting	Folkmängd den 1 nov. 2013	Kommunalekonomisk utjämnings 2013		Bidrags- förändring, kronor/ invånare	Införandebidrag i kronor per invånare, år						Strukturbidrag i kronor per invånare			Summa struktur- bidrag
		Slutlig	Utfall enligt ny modell ¹		2014	2015	2016	2017	2018	2019	Små landsting	Bidrags- minskning	Särskild kompensation pga föränd. i inkomst- utjämnings	
Hela riket	9 633 589				95	49	24	15	8	1	30	38	12	66
Stockholms	2 159 252	-245	-133	112	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uppsala	345 139	1 721	1 645	-76	0	0	0	0	0	0	0	0	15	15
Södermanlands	277 134	3 677	4 072	395	0	0	0	0	0	0	0	0	15	15
Östergötlands	437 540	3 240	3 756	516	0	0	0	0	0	0	0	0	15	15
Jönköpings	340 751	3 644	2 896	-748	592	296	22	0	0	0	0	0	15	15
Kronobergs	187 004	2 591	2 775	184	0	0	0	0	0	0	230	0	15	245
Kalmar	233 906	4 102	3 988	-114	0	0	0	0	0	0	0	0	15	15
Gotlands kommun	57 147	5 856	6 658	802	0	0	0	0	0	0	1426	0	15	1 441
Blekinge	152 789	3 762	4 445	683	0	0	0	0	0	0	501	0	15	516
Skåne	1 272 434	3 484	3 591	107	0	0	0	0	0	0	0	0	15	15
Hallands	306 326	2 408	1 960	-448	292	0	0	0	0	0	0	0	15	15
Västra Götalands	1 613 342	2 779	2 560	-219	63	0	0	0	0	0	0	0	15	15
Värmlands	273 623	3 941	4 258	317	0	0	0	0	0	0	0	0	15	15
Örebro	285 066	4 156	4 128	-28	0	0	0	0	0	0	0	0	15	15
Västmanlands	258 575	3 337	3 504	167	0	0	0	0	0	0	0	0	15	15
Dalarnas	277 118	3 745	3 984	239	0	0	0	0	0	0	0	0	15	15
Gävleborgs	277 737	3 706	4 323	617	0	0	0	0	0	0	0	0	15	15
Västernorrlands	241 969	2 624	3 044	420	0	0	0	0	0	0	0	0	15	15
Jämtlands	126 322	4 844	5 131	287	0	0	0	0	0	0	721	63	15	799
Västerbottens	260 950	4 418	2 892	-1 526	1 370	1 074	800	540	283	26	0	242	15	257
Norrbottnens	249 465	5 057	4 258	-799	643	347	73	0	0	0	0	652	15	667

1) Utfallet 2013 enligt ny modell beräknas exkl. införandebidrag samt den särskilda kompensationen till följd av förändringar i inkomstutjämnings.

Kommunalekonomisk utjämning 2009-2014, landsting

	Utjämningsår					
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
A. Anslag, kr	17 316 000 000	19 833 000 000	23 664 301 000	23 651 241 000	24 450 415 000	25 897 179 000
Inkomstutjämningsbidrag, kr	17 677 250 325	17 187 015 129	17 557 358 125	25 218 138 907	26 566 485 808	27 100 853 200
Inkomstutjämningsavgifter, kr	-2 209 285 258	-2 133 587 421	-2 113 747 952	-388 349 772	-515 970 891	-334 684 060
Kostnadsutjämningsbidrag, kr	1 413 610 577	1 549 977 908	1 608 663 292	1 563 191 705	1 611 987 466	2 018 202 782
Kostnadsutjämningsavgifter, kr	-1 412 233 541	-1 539 986 008	-1 609 557 650	-1 556 023 408	-1 614 292 387	-2 021 736 203
Strukturbidrag, kr	656 214 270	656 514 226	656 876 765	656 808 513	656 778 235	638 002 414
Införandebidrag, kr	113 338 872	52 739 994	0	0	0	910 719 825
B. Summa, kr	16 238 895 245	15 772 673 828	16 099 592 580	25 493 765 945	26 704 988 231	28 311 357 958
C. Differens, kr (A - B)	1 077 104 755	4 060 326 172	7 564 708 420	-1 842 524 945	-2 254 573 231	-2 414 178 958
D. Folkmängd året före utjämningsåret	9 248 976	9 331 619	9 408 320	9 476 105	9 546 448	9 633 589
F. Regleringspost, kr per inv (C / D)	116,46	435,11	804,04	-194,44	-236,17	-250,60
Summering, belopp i kronor						
Utjämningsbidrag	19 090 860 902	18 736 993 037	19 166 021 417	26 781 330 612	28 178 473 274	29 119 055 982
Utjämningsavgifter	-3 621 518 799	-3 673 573 429	-3 723 305 602	-1 944 373 180	-2 130 263 278	-2 356 420 263
Strukturbidrag	656 214 270	656 514 226	656 876 765	656 808 513	656 778 235	638 002 414
Införandebidrag	113 338 872	52 739 994	0	0	0	910 719 825
Regleringspost	1 077 104 752	4 060 326 171	7 564 708 419	-1 842 524 945	-2 254 573 231	-2 414 178 960
Totalt	17 315 999 997	19 832 999 999	23 664 300 999	23 651 241 000	24 450 415 000	25 897 178 998

Inkomstutjämning, exempel**1. Landsting som erhåller inkomstutjämningsbidrag (Jönköpings)**

A.	Skatteunderlag enligt 2013 års taxering, kr (avseende 2012 års inkomster)	59 214 951 000
B.	<u>Uppräkning av skatteunderlag¹</u>	
B1.	Faktor för uppräkning till 2013 års nivå	1,039
B2.	Faktor för uppräkning till 2014 års nivå	1,027
C.	Uppräknat skatteunderlag 2014, kr (A x B1 x B2)	63 185 491 109
D.	Folkmängd den 1 november 2013	340 751
E.	Uppräknat skatteunderlag, kr/inv (C / D)	185 430
F.	Uppräknad medelskattkraft, hela riket, kr/inv	196 651
G.	Skattkraft, andel av riksmedelvärdet, % (E x 100 / F)	94,3
H.	Procentsats för skatteutjämningsunderlag, hela riket	115
I.	Skatteutjämningsunderlag, kronor (D x F x H / 100)	77 060 378 636
J.	Underlag för inkomstutjämningsbidrag, kr (I - C)	13 874 887 527
K.	Länsviss skattesats för bidrag, % (se Bilaga 3)	9,94
L.	Inkomstutjämningsbidrag, kr/inv (J x K / D / 100)	4 047
M.	Inkomstutjämningsbidrag, kr (D x L)	1 379 019 297

2. Landsting som betalar inkomstutjämningsavgift (Stockholms)

N.	Skatteunderlag enligt 2013 års taxering, kr (avseende 2012 års inkomster)	462 170 185 300
O.	<u>Uppräkning av skatteunderlag¹</u>	
O1.	Faktor för uppräkning till 2013 års nivå	1,039
O2.	Faktor för uppräkning till 2014 års nivå	1,027
P.	Uppräknat skatteunderlag 2014, kr (N x O1 x O2)	493 160 082 735
Q.	Folkmängd den 1 november 2013	2 159 252
R.	Uppräknat skatteunderlag, kr/inv (P / Q)	228 394
S.	Uppräknad medelskattkraft, hela riket, kr/inv	196 651
T.	Skattkraft, andel av riksmedelvärdet, % (R x 100 / S)	116,1
U.	Procentsats för skatteutjämningsunderlag, hela riket	115
V.	Skatteutjämningsunderlag, kronor (Q x S x U / 100)	488 311 924 810
W.	Underlag för inkomstutjämningsavgift, kr (V - P)	-4 848 157 925
X.	Del av underlag som ligger mellan 115-125% av riksmedelvärdet	-4 848 157 925
Y.	Del av underlag som ligger över 125% av riksmedelvärdet	0
Z.	Länsviss skattesats för avgift mellan 115-125%, % (se Bilaga 3)	6,90
Å.	Länsviss skattesats för avgift över 125%, % (se Bilaga 3)	9,53
Ä.	Inkomstutjämningsavgift, kr/inv ((X x Z + Y x Å) / Q / 100)	-155
Ö.	Inkomstutjämningsavgift, kr (Q x Ä)	-334 684 060

1) Enligt regeringens beslut om uppräkningsfaktorer för beräkning av preliminära kommunal-skattemedel för år 2014.

Länsvisa skattesatser 2014, procent

Län	Kommuner, genomsnittlig skattesats 2003 ¹	Därav			Lands- ting, genomsnittlig skattesats 2003 ¹	Därav			Summa skatte- väx- lingar 1991- 2003	Summa skatte- väx- lingar 2004- 2014	Länsvis skattesats 2014 för					
		95%	85%	60%		90%	85%	60%			Inkomstutjämnings- bidrag		Inkomstutjämnings- avgift			
											Kom- mun ² (95%)	Lands- ting ³ (90%)	Kom- mun ² (85%)	Lands- ting ³ (85%)	Kom- mun ² (60%)	Lands- ting ³ (60%)
Stockholms	20,64	19,61	17,54	12,38	10,53	9,48	8,95	6,32	3,58	0,00	19,03	10,05	16,96	9,53	11,80	6,90
Uppsala	20,64	19,61	17,54	12,38	10,53	9,48	8,95	6,32	4,18	-0,49	19,14	9,94	17,07	9,42	11,91	6,79
Södermanlands	20,64	19,61	17,54	12,38	10,53	9,48	8,95	6,32	4,28	0,20	19,93	9,15	17,86	8,63	12,70	6,00
Östergötlands	20,64	19,61	17,54	12,38	10,53	9,48	8,95	6,32	3,65	-0,17	18,93	10,15	16,86	9,63	11,70	7,00
Jönköpings	20,64	19,61	17,54	12,38	10,53	9,48	8,95	6,32	3,83	-0,14	19,14	9,94	17,07	9,42	11,91	6,79
Kronobergs	20,64	19,61	17,54	12,38	10,53	9,48	8,95	6,32	4,71	0,00	20,16	8,92	18,09	8,40	12,93	5,77
Kalmar	20,64	19,61	17,54	12,38	10,53	9,48	8,95	6,32	5,06	-0,15	20,36	8,72	18,29	8,20	13,13	5,57
Blekinge	20,64	19,61	17,54	12,38	10,53	9,48	8,95	6,32	3,79	0,32	19,56	9,52	17,49	9,00	12,33	6,37
Skåne	20,64	19,61	17,54	12,38	10,53	9,48	8,95	6,32	4,25	0,00	19,70	9,38	17,63	8,86	12,47	6,23
Hallands	20,64	19,61	17,54	12,38	10,53	9,48	8,95	6,32	4,03	-0,20	19,28	9,80	17,21	9,28	12,05	6,65
Västra Götalands	20,64	19,61	17,54	12,38	10,53	9,48	8,95	6,32	4,39	-0,43	19,41	9,67	17,34	9,15	12,18	6,52
Värmlands	20,64	19,61	17,54	12,38	10,53	9,48	8,95	6,32	5,00	0,00	20,45	8,63	18,38	8,11	13,22	5,48
Örebro	20,64	19,61	17,54	12,38	10,53	9,48	8,95	6,32	3,92	-0,34	19,03	10,05	16,96	9,53	11,80	6,90
Västmanlands	20,64	19,61	17,54	12,38	10,53	9,48	8,95	6,32	4,62	0,12	20,19	8,89	18,12	8,37	12,96	5,74
Dalarnas	20,64	19,61	17,54	12,38	10,53	9,48	8,95	6,32	4,31	0,23	19,99	9,09	17,92	8,57	12,76	5,94
Gävleborgs	20,64	19,61	17,54	12,38	10,53	9,48	8,95	6,32	3,90	-0,04	19,31	9,77	17,24	9,25	12,08	6,62
Västernorrlands	20,64	19,61	17,54	12,38	10,53	9,48	8,95	6,32	5,29	0,30	21,04	8,04	18,97	7,52	13,81	4,89
Jämtlands	20,64	19,61	17,54	12,38	10,53	9,48	8,95	6,32	5,07	0,00	20,52	8,56	18,45	8,04	13,29	5,41
Västerbottens	20,64	19,61	17,54	12,38	10,53	9,48	8,95	6,32	4,90	0,20	20,55	8,53	18,48	8,01	13,32	5,38
Norrbottnens	20,64	19,61	17,54	12,38	10,53	9,48	8,95	6,32	4,78	0,22	20,45	8,63	18,38	8,11	13,22	5,48
Summa									4,16							
Gotlands	20,64	19,61	17,54	12,38	10,53	9,48	8,95	6,32			19,60	9,48	17,54	8,95	12,38	6,32

1) Exklusive kommun utanför landsting.

2) Genomsnittlig skattesats 2003 (därav 95, 85 respektive 60 procent) ökad med länets avvikelse från genomsnittlig skatteväxlingsnivå.

3) Genomsnittlig skattesats 2003 (därav 90, 85 respektive 60 procent) minskad med länets avvikelse från genomsnittlig skatteväxlingsnivå.

Införandebidrag, exemplet Västerbotten

---

1. Beräkningsunderlag

A.	Ordinarie utfall, utjämningsår 2013	4 418
B.	Utfall enligt ny modell 2013 ¹	2 892
C.	Bidragsminskning, kr/inv	-1 526
D.	Gränsvärde, kr/inv	250
E.	<u>Riksgenomsnittliga införandebidrag 2014–2019, kr/inv</u>	
E1.	- år 2014	95
E2.	- år 2015	49
E3.	- år 2016	24
E4.	- år 2017	15
E5.	- år 2018	8
E6.	- år 2019	1

---

2. Införandebidrag 2014–2020, kr/inv²

F.	Införandebidrag 2014 (C - D + E1)	1 370
G.	Införandebidrag 2015 (C - 2 * D + E2)	1 074
H.	Införandebidrag 2016 (C - 3 * D + E3)	800
I.	Införandebidrag 2017 (C - 4 * D + E4)	540
J.	Införandebidrag 2018 (C - 5 * D + E5)	283
K.	Införandebidrag 2019 (C - 6 * D + E6)	26

---

1) Utfallet 2013 enligt ny modell beräknas exkl. införandebidrag samt den särskilda kompensationen till följd av förändringar i inkomstutjämnningen.

2) Införandebidrag utgår endast om intäktsminskningen överstiger 250 kr per invånare och år.

1. Kostnadsutjämning mellan landsting – beskrivning och räkneexempel

1.1 Beräkning av standardkostnader för landstingskommunala verksamheter

För de verksamheter och kostnader som omfattas av kostnadsutjämningen beräknas för varje landsting en standardkostnad enligt gällande beräkningsmodeller. Standardkostnaderna som uttrycks i enheten kronor per invånare räknas därefter om med hjälp av nettoprisindex (NPI) till utjämningsårets nivå och avrundas till hela kronor.

Utjämningsbidraget/-avgiften för strukturella kostnadsskillnader utgörs av skillnaden mellan landstingets totala standardkostnad, den så kallade strukturkostnaden, och den vägda genomsnittliga strukturkostnaden i riket, vilken baseras på befolkningen den 31 december 2012. Även genomsnittskostnaden är avrundad till hela kronor.

För att underlätta förståelsen av beräkningsmodellerna redovisas beräkningarna för Stockholms läns landsting och Jönköpings läns landsting. De resultat som redovisas i tabellen överensstämmer inte alltid exakt med det resultat som erhålls enligt redovisade formler, vilket beror på avrundningar i exempelnsamlingens siffermaterial.

Dataunderlag för beräkningarna inom verksamheter som ej uppdateras årligen finns presenterat i utredningen *Likvärdiga förutsättningar – Översyn av den kommunala utjämnningen* (SOU 2011:39).

Omräkning till utjämningsårets kostnadsnivå sker med hjälp av NPI. Använda NPI för åren 2013 och 2014 visas i tabell 1.

Tabell 1 NPI åren 2013-2014		
År	NPI (%)	Omräkningsfaktor
2013	-0,1	0,999
2014	1,0	1,010

2. Verksamheter för vilka standardkostnader beräknas

2.1 Hälsa- och sjukvårdsmodellen

2.1.1 Hälsa- och sjukvård

Standardkostnaden för hälsa- och sjukvård beräknas genom att varje invånare hänförs till en grupp utifrån kön, ålder, civilstånd, sysselsättningsstatus, inkomst och boendetyper. Uppgifterna beräknas på befolkning per den 31 december 2011. Antalet per grupp i respektive landsting multipliceras med en genomsnittskostnad framtagen från Region Skåne. Kostnadsuppgifterna uppdaterades inför utjämningsår 2014 och bygger på värden från år 2008.

Definitioner som används:

Civilstånd:

- Barn + gifta personer
- Tidigare gifta
- Ogifta personer

Sysselsättningsstatus:

- Sysselsatta med kontrolluppgift samt barn under 16 år
- Ej sysselsatta med kontrolluppgift
- Ej sysselsatta utan kontrolluppgift

Inkomst:

- Nollinkomsttagare och barn
- Ej nollinkomsttagare upp till median
- Personer som har över medianinkomst

Medianinkomsten beräknas exklusive nollinkomsttagare och barn.

Boendetyper:

- Småhus
- Övriga boendetyper vilket i allmänhet innebär flerbostadshus

HIV:

Standardkostnad för HIV beräknas schablonmässigt. Antaganden görs om hur många HIV-fall som finns i varje landsting. Dessa antaganden är att i hela befolkningen beräknas det finnas:

- 11 fall per 10 000 invånare i Stockholms läns landsting
- 4 fall per 10 000 invånare i Region Skåne
- 3 fall per 10 000 invånare i landstingen i Västra Götaland, Västernorrland och Västerbotten
- 2 fall per 10 000 invånare i övriga landsting

Sammanställning av hälso- och sjukvård och HIV

Summan av kostnaden för hälso- och sjukvård och HIV utgör den totala kostnaden för landstinget. Den kostnaden multipliceras med en korrigeringsfaktor så att kostnaden överensstämmer med redovisad kostnad. Korrigeringsfaktorn tas fram genom att jämföra den beräknade totalkostnaden för sjukvården i riket och jämföra den med summan av landstingens redovisade nettokostnad för sjukvård år 2012. Därefter multipliceras den korrigerade totalkostnaden med hjälp av nettoprisindex (NPI) året före utjämningsåret samt utjämningsåret för att räkna upp beloppet till utjämningsårets prisnivå.

Den uppräknade kostnaden divideras med det totala antalet invånare i respektive landsting och utgör landstingets standardkostnad.

2.1.2 Glesbygdstillägg

Merkostnader på grund av gles bebyggelsestruktur beräknas för sjukhusvård, primärvård, ambulansverksamhet och sjukresor efter bosättningsmönster och befolkningsunderlag enligt följande. Beräkningarna baseras på fiktiva lokaliseringar utifrån befolkningen årsskiftet 2009/2010¹.

- Ett landsting får tillägg (merkostnad) för sjukhusvård om befolkningsunderlaget för ett sjukhus är mindre än 100 000 invånare.
- Ett landsting får tillägg för primärvård om underlaget för en vårdcentral är under 5 600 personer.
- Ett landsting får tillägg för ambulansverksamhet om underlaget för en ambulansstation är mindre än 10 000 personer.
- Ett landsting får tillägg för övernattningsplatser vid vårdcentraler under förutsättning att avståndet mellan vårdcentralen och närmaste sjukhus överstiger 10 mil.
- För sjukresor till sjukhus beräknas ett vägt medelvärde av besöksfrekvenser grundat på en enkätundersökning som genomfördes av utredningen 2005 års uppföljning av utjämningsystemet.

Landstingets merkostnader jämförs sedan med rikets genomsnittliga merkostnad så att samtliga landsting får ett invånarbaserat avdrag som beräknas så att summan av avdragen motsvarar summan av tilläggen.

Glesbygdstillägget räknas upp till utjämningsårets kostnadsnivå med hjälp av NPI för året före utjämningsåret samt utjämningsåret.

¹ Läs mer i utredningen *Likvärdiga förutsättningar – Översyn av den kommunala utjämnningen*, (SOU 2011:39), bilaga 7, Merkostnader på grund av gles bebyggelsestruktur i kommuner och landsting.

2.2 Befolkningsförändringar

Standardkostnad beräknas för de landsting vars befolkningsökning mellan den 1 november två år före utjämningsåret och den 1 november året före utjämningsåret överstiger 1,2 procent.

Delmodellen är begränsad så att kompensation endast kan utgå till de landsting som mellan den 1 november sex år före utjämningsåret och den 1 november två år före utjämningsåret haft en genomsnittlig årlig befolkningsökning på mer än 1,2 procent.

Eftersläpningseffekter

De landsting som har haft en årlig genomsnittlig befolkningstillväxt på minst 1,2 procent kompenseras för den eftersläpning av intäkter som förekommer i systemet. För att kunna erhålla tillägg krävs *dels* att landstinget under en fyraårsperiod haft en årlig genomsnittlig befolkningstillväxt på minst 1,2 procent, *dels* att landstinget mellan de två senaste mättidpunkterna haft en befolkningstillväxt på minst 1,2 procent. Som mättidpunkter används landstingets befolkning per den 1 november sex, fem, fyra, tre, två och ett år före utjämningsåret².

Landstinget får kompensation för den befolkningsökning som överstiger gränsvärdet 1,2 procent. Det antal personer som överstiger gränsvärdet adderas till folkmängden per den 1 november två år före utjämningsåret. Sedan gör man en ny beräkning av landstingets utfall från kommunalekonomisk utjämning året före utjämningsåret vilket man ställer mot det faktiska utfallet året före utjämningsåret. Skillnaden mellan dessa båda utfall ligger till grund för tillägget. För att kompensation även ska ske för eftersläpande skatteintäkter görs en ny beräkning av inkomstutjämnningen baserad på den ökade folkmängden.

Standardkostnad:

- = Årlig genomsnittlig befolkningstillväxt under fyra år > 1,2 %
- => befolkningstillväxt mellan de två senaste mättidpunkterna > 1,2 %
- => Det antal personer av befolkningsökningen som överstiger 1,2 % + antalet personer per den 1 november två år före utjämningsåret
- => Ökad folkmängd * utfall kr/inv. utjämningsåret före – landstingets utfall föregående utjämningsår = tilläggets underlag
- => tilläggets underlag / faktisk folkmängd den 31 december två år före utjämningsåret

² Vid den preliminära beräkningen ersätts den 1 november året före utjämningsåret med den 30 juni året före utjämningsåret. För att erhålla tillägg i den preliminära beräkningen krävs det att folkmängden i landstinget ökat med minst 0,8 procentenheter mellan den 1 november två år före utjämningsåret och den 30 juni året före utjämningsåret.

Annars;

Standardkostnad = 0.

- Kompensation för eftersläpningseffekter mäts i första fasen som den årliga genomsnittliga ökningen av folkmängden mellan 2008-11-01 och 2012-11-01.
- I andra fasen används landstingets befolkningsförändring mellan 2012-11-01 och 2013-11-01.

Standardkostnaden räknas ej upp till 2014 års kostnadsnivå.

2.3 Löner

Från och med utjämningsår 2008 infördes enligt riksdagens beslut en helt ny delmodell, utjämning av strukturella lönekostnadsskillnader.

För landsting beräknas lönekostnaderna utifrån lönerna i länets privata sektor samt läkarnas faktiska lönenivå. Skillnaderna mellan landstingen anges i form av ett index, baserat på regression. Indextalen ska inte uppdateras årligen utan ligga fast tills vidare. Landsting med ett indextal som är större än 100 får ett bruttotillägg. Tillägget finansieras med ett generellt avdrag för alla landsting motsvarande ett med befolkningen den 31 december 2012 vägt medelvärde för tilläggen. Avdraget för 2014 uppgår till 77,84 kronor per invånare.

Vid beräkning av tillägget för lönekostnadsskillnader beräknas först en s.k. justerad lönekostnad. För landstingen beräknas denna genom att standardkostnaden för hälso- och sjukvård multipliceras med en genomsnittlig lönekostnadsandel för verksamhetsområdet. Den framräknade justerade lönekostnaden multipliceras sedan med landstingets indextal för att erhålla ett tillägg per invånare för respektive berättigat landsting.

Lönekostnadsandelen för hälso- och sjukvård, som inte ska uppdateras årligen, har beräknats till 0,72.

Uppräkning av standardkostnaden till utjämningsårets kostnadsnivå sker med hjälp av NPI för åren 2013–2014.

2.4 Kollektivtrafik

Standardkostnaden för kollektivtrafiken beräknas länsvis med hjälp av variablerna gleshet, arbetspendling och tätortsstruktur. Därefter fördelas 50 procent till kommunerna och 50 procent till landstingen. För Stockholms län

gäller dock att 60 procent av den beräknade kollektivtrafikkostnaden tillfaller landstinget.

3. Beräkningsexempel

3.1 Hälsa- och sjukvårdsmodellen

För att den beräknade kostnaden för sjukvård ska överensstämja med den faktiska kostnaden för sjukvård jämför man den faktiska kostnaden per invånare i riket med den beräknade kostnaden per invånare i riket. Uppräkningsfaktorn man erhåller multiplicerar man med den beräknade kostnaden i landstingets hälso- och sjukvård.

Beräkningsexempel:		Stockholm	Jönköping
A	Befolkning 2011-12-31	2 091 473	337 896
B	Sjukvårdskostnad	27 766 270 491	4 648 082 334
C	Kostnad för HIV	108 589 278	3 189 738
D	Total kostnad	B+C	4 651 272 072
E	Sjukvårdskostnad per inv. okorrigerad	D/A	13 765
F	Korrigeringsfaktor	1,416	1,416
G	Sjukvårdskostnad per invånare	E*F	19 486
H	Glesbygdstillägg	-147,82	49,72
I	Standardkostnad ej NPI-uppräknad:	G+H	19 536
J	NPI 2013	0,999	0,999
K	NPI 2014	1,010	1,010
	Standardkostnad:	I*J*K	19 712

3.2 Befolkningsförändringar

För att erhålla kompensation i delmodellen befolkningsförändringar ska ett landsting uppfylla två villkor:

- Årlig genomsnittlig befolkningsökning mellan 2008-11-01 och 2012-11-01 ska överstiga 1,2 procent.
- Landstingets befolkningsökning mellan 2012-11-01 och 2013-11-01 ska överstiga 1,2 procent. För att erhålla tillägg i den preliminära beräkningen krävs det att folkmängden i landstinget ökat med minst 0,8 procentenheter mellan den 1 november två år före utjämningsåret och den 30 juni året före utjämningsåret.

	Stockholm	Jönköping
Ingående variabler:		
A1 Folkmängd - 1/11-2008	1 977 874	335 120
A2 Folkmängd - 1/11-2009	2 014 719	335 917
A3 Folkmängd - 1/11-2010	2 050 192	336 844
A4 Folkmängd - 1/11-2011	2 087 902	337 861
A5 Folkmängd - 1/11-2012	2 123 337	338 907
A6 Folkmängd - 1/11-2013	2 159 252	340 751
A7 Folkmängd - 30/6-2013	2 144 862	340 123
Beräkning av eftersläpningseffekter:		
Genomsnittlig årlig procentuell folkmängdsförändring:		
B1 $(A2 - A1) / A1 * 100 * 0,25 + \dots + (A7 - A5) / A5 * 100 * 0,25$	1,79	0,28
B2 Tilläggsgrundande tillväxt, steg 1: Om B1 > 1,2	Ja	Nej
B3 Befolkningsförändring $(A6 - A5) / A5 * 100$	1,69	0,54
B4 Ökning över gränsvärde B3-1,2	0,49	-
B5 Antal personer över gränsvärde	10 435	
B6 Eftersläpningseffekter	104	0
Standardkostnad	104	0

Standardkostnaden räknas ej upp till 2014 års kostnadsnivå.

3.3 Löner

Standardkostnad = ((Index baserat på regression – 100) * (Standardkostnad för hälso- och sjukvård * genomsnittlig lönekostnadsandel/100))- generellt avdrag

Beräkningsexempel:	Stockholm	Jönköping
Standardkostnad för Hälso – och sjukvård (ej NPI omräknad)	18 719	19 456
B Lönekostnadsandel	0,72	0,72
C Justerad lönekostnad, kr/inv A*B	13 478	14 008
D Index baserat på regression	102,2	99,6
E Bruttotillägg	297	0
F Avgift per invånare	78	78
Standardkostnad, kr/inv, ej NPI-uppräknad		
G E-F	219	-78
H NPI 2013	0,999	0,999
I NPI 2014	1,010	1,010
Standardkostnad: G*H*I	221	-79

3.4 Kollektivtrafik

Standardkostnaden för län samt landsting och kommunkollektiv i respektive län beräknas enligt följande:

Standardkostnad i länet = (- 1 203,80 + 35,01 * roten ur invånardistansen + 1 291,63 * andel boende i tätort med mer än 11 000 invånare + 7 401,42 * andel utpendlare över kommungräns)

Standardkostnad för landstinget = 0,5 * Standardkostnaden i länet³

Beräkningsexempel:		Stockholm	Jönköping
A	Roten ur invånardistansen	7,814	13,780
B	Andel personer i länet boende i tätorter med minst 11 000 invånare	0,861	0,451
C	Andel utpendlare över kommungränsen	0	0
D	Standardkostnad länet	1944	612
G	Standardkostnad landsting okorrigerad D/0,5	972	306
H	Justeringsfaktor	1,690	1,690
I	Standardkostnad, kr/inv, ej NPI-uppräknad G*H	1 971	517
J	NPI 2013	0,999	0,999
K	NPI 2014	1,010	1,010
Standardkostnad: I*J*K		1 989	522

Justeringsfaktorn justerar så att det vägda genomsnittet av standardkostnaden överensstämmer med senast kända genomsnittskostnad för kollektivtrafiken.

Omräkning av standardkostnaden till utjämningsårets kostnadsnivå sker med hjälp av NPI året före utjämningsåret samt utjämningsåret.

³ Undantag för Stockholms län där 60 procent tillfaller landstinget och 40 procent tillfaller kommunkollektivet.

4. Beräkning av utjämningsbidrag/-avgift

Beräkning för Stockholms läns landsting och Jönköpings läns landsting:

	Verksamhet/kostnad	Stockholm	Jönköping	Vägt riks- genomsnitt
A	Hälso- och sjukvård	18 888	19 712	19 887
B	<i>därav Hälso- och sjukvård</i>	19 037	19 662	19 887
C	<i>glesbygdstillägg</i>	-149	50	0
D	Befolkningsförändringar	104	0	23
G	Löner	221	-79	0
H	Kollektivtrafik	1 989	522	1 033
I	Strukturkostnad A+D+G+H	21 202	20 155	20 944
J	Vägd genomsnittlig strukturkostnad	20 944	20 944	
	Utjämningsbidrag (+) alt.			
	Utjämningsavgift (-) I-J	258	-789	

Kommunalekonomisk utjämning, en beskrivning

Utjämningsystemet 2014

Syftet med utjämningen är att åstadkomma likvärdiga ekonomiska förutsättningar för alla kommuner och landsting att bedriva sin verksamhet. Utjämning görs inom ramen för ett delsystem för kommuner och ett för landsting. Delsystemen som är likartat uppbyggda består vardera av fem olika delar, nämligen inkomstutjämning, kostnadsutjämning, strukturbidrag, införandebidrag och regleringsbidrag/-avgift.

Riksdagen beslutade i november 2013 att införa ett nytt system för kommunalekonomisk utjämning. Riksdagsbeslutet var baserat på den proposition som regeringen tidigare överlämnat till riksdagen (Prop. 2013/14:FiU3). Lagstiftningen träder i kraft den 1 januari 2014.

Inkomstutjämningen ändras genom att avgiften sänks för de kommuner och landsting som betalar inkomstutjämningsavgift. I kostnadsutjämningen behålls nuvarande delmodeller, men vissa uppdateringar och justeringar görs. Nuvarande strukturbidrag reduceras. Ett särskilt bidrag införs inom ramen för strukturbidraget för att kompensera de kommuner och landsting som får lägre intäkter till följd av förändringen i inkomstutjämningen. Ett införandebidrag införs därutöver som begränsar en kommuns eller ett landstings bidragsminskning till 250 kronor/invånare och år.

Statligt finansierad inkomstutjämning

Inkomstutjämningen finansieras i huvudsak av staten. Kommuner och landsting garanteras genom ett inkomstutjämningsbidrag 115 procent av en uppräknad medelskattkraft. Kommuner och landsting som har en skattkraft över den s.k. garantinivån betalar en inkomstutjämningsavgift till staten. Nytt för utjämningsår 2014 är att inkomstutjämningsavgiften sänks för den del av skatteutjämningsunderlaget som ligger mellan 115-125 procent av riksmedelvärdet.

Kostnadsutjämning för utjämning av strukturella skillnader

Kostnadsutjämningen syftar till att utjämna för strukturella behovs- och kostnadsskillnader, t.ex. skillnader i andelen barn eller andelen äldre. Systemet ska däremot inte utjämna för kostnader som beror på skillnader i vald servicenivå, avgiftssättning och effektivitet.

Kostnadsutjämningen för kommuner består av tio delmodeller:

- Förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet
- Förskoleklass och grundskola
- Gymnasieskola
- Individ- och familjeomsorg

- Barn och ungdomar med utländsk bakgrund
- Äldreomsorg
- Befolkningsförändringar
- Bebyggelsestruktur
- Löner (fr.o.m. 2008)
- Kollektivtrafik

I kostnadsutjämningsen för landsting görs beräkningar avseende Hälso- och sjukvård. Utjämningsåret 2006 tillkom en delmodell med benämningen Befolkningsförändringar. Utjämningsåret 2008 tillkom en delmodell för utjämningsen av lönekostnadsskillnader (jfr kommunerna). Delmodellen Kollektivtrafik är gemensam för kommuner och landsting.

För varje delmodell beräknas en standardkostnad. Standardkostnaderna summeras till en strukturkostnad för varje kommun och landsting. Kommuner och landsting som har en lägre strukturkostnad än genomsnittet för respektive kollektiv får betala en kostnadsutjämningsavgift och de som har en högre strukturkostnad än genomsnittet får ett kostnadsutjämningsbidrag. Summan av avgifterna skall i stort motsvara summan av bidragen.

Strukturbidrag utgår tills vidare och utan årlig omräkning

Kommuner och landsting kan få strukturbidrag. Bidragen beräknades inför utjämningsår 2014 i kronor per invånare och ska utgå årligen och tills vidare. Nivån på utgående bidrag, i kronor, bestäms m.a.o. av befolkningsutvecklingen i berörda kommuner och landsting.

Kommunernas strukturbidrag utgörs av:

- Tidigare bidrag för ”svagt befolkningsunderlag”
- Tidigare bidrag för ”näringslivs- och sysselsättningsfrämjande åtgärder” eller ”större bidragsminskning”
- Särskild kompensation – till de kommuner som får lägre intäkter till följd av förändringarna i inkomstutjämningsen

Landstingens strukturbidrag utgörs av:

- Tidigare bidrag för ”små landsting”
- Tidigare bidrag för ”Större bidragsminskning”
- Särskild kompensation – till landsting som får lägre intäkter till följd av förändringarna i inkomstutjämningsen

Införandebidrag

Kommuner och landsting som vid ett införande av det nya utjämningsystemet 2014 får en bidragsminskning alternativt avgiftshöjning har rätt till ett årligt införandebidrag för den del av bidragsminskningen som överstiger 250 kronor per invånare. Införandebidragen trappas av stegvis med 250 kronor per invånare och år.

Regleringsbidrag eller -avgift beräknas på totalnivå

Nettot av inkomstutjämning, kostnadsutjämning och strukturbidrag samt införandebidrag jämförs med de för utjämningsåret anslagna medlen för kommuner respektive landsting. Om nettobeloppet överstiger anslaget ska en regleringsavgift erläggas. Om nettot uppgår till ett belopp som är mindre än anslaget utgår ett regleringsbidrag. Regleringsbidraget/-avgiften beräknas för kommuner och landsting på totalnivå och var för sig som enhetliga belopp i kronor per invånare.

SCB:s beräkningar utgör underlag för Skatteverkets beslut

Beräkningar inom ramen för den kommunalekonomiska utjämningen ska under året före utjämningsåret genomföras två gånger, en gång i september och en gång i december. Syftet med septemberberäkningen är att förse kommuner och landsting med ett preliminärt underlag för budgetarbetet. SCB:s decemberberäkning utgör underlag för *Skatteverkets* preliminära beslut om vilka bidrag och avgifter som ska utgå under utjämningsåret. Kommuner och landsting kan senast den 15 februari ”påtala brister och oriktiga uppgifter i underlaget för beslutet”. Skatteverket ska senast den 15 april fatta slutliga beslut om vilka bidrag och avgifter som ska utgå under utjämningsåret.